

[Ministeren for offentlige arbejder]

Jeg tillader mig herved for folketinget at fremsætte:

Forslag til lov om gasinstallationer og installationer i forbindelse med vand- og afløbsledninger.

(Lovforslag nr. L 117).

Loven skal træde i stedet for den nugældende lov nr. 132 af 13. april 1962 om visse forhold vedrørende gas-, vand- og afløbsinstallationer og dertil hørende kloakledninger; der er grundlaget for den nugældende autorisationsordning for gas-, vand- og sanitetsmestre samt kloakmestre, og som indeholder hjemmelen til fastsættelse af tekniske forskrifter for udførelse af gasinstallationer.

Efter den gældende lov er ministeren for offentlige arbejders adgang til at fastsætte forskrifter for udførelse af gasinstallationer begrænset til selve forbrugerinstallationerne, medens gasværkernes hovedledninger falder uden for lovens område. Efter forslaget skabes der hjemmel til også at fastsætte forskrifter for udførelse af gasledningsanlæg bortset fra de overordnede naturgasledninger, der er omfattet af lov om naturgasforsyning, som administreres af handelsministeren. Udførelsen af selve det detaljerede distributionsnet i byområder m. m. er i øjeblikket ikke lovreguleret. Efter forslaget bliver der også mulighed for at fastsætte bestemmelser for store flaskegasanlæg til forsyning af boliger, virksomheder eller lignende. Det er fra sagkundskabens side understreget, at der består et sikkerhedsmæssigt behov for fastsættelse af regler for sådanne anlæg.

Autorisationer for gas-, vand- og sanitetsmestre samt kloakmestre gives efter den gældende lov af de enkelte kommuner. Kravet om autorisation er oprindeligt opstået i forbindelse med etablering af forsyningsanlæg for gas og vand samt større kloakledninger, og da disse foranstaltninger blev gennemført på kommunalt plan, var det naturligt, at de autorisationsordninger, der fandtes, blev administreret af kommunerne. Med den nugældende lov indførtes et system, hvorefter betingelserne for opnåelse af autorisation blev de samme for hele landet, og hvorefter enhver, der opfylder disse betingelser, har krav på autorisation. På denne baggrund blev det under udvalgsarbejdet forud for den gældende lov overvejet at indføre et centralt styret

system med landsdækkende autorisationer, men dette kunne der på daværende tidspunkt ikke opnås tilslutning til fra kommunerne, der mente, at man med en kommunal ordning bedst kunne tjene kommunernes interesse i til stadighed at have nøje føling med de mestre, der virker i de enkelte kommuner. Man fik derfor et system, hvorefter en autorisation kun er gældende i en enkelt kommune. Hvis en mester skal udføre et arbejde i en anden kommune end den, hvor han har sin hjemstedsautorisation, må han skaffe sig en tillægsautorisation i den anden kommune. Den større bevægelighed inden for bygge- og anlægsvirksomhed har medført en stor stigning i antallet af sådanne tillægsautorisationer, og der er nævnt eksempler på, at en enkelt mester har haft ca. 100 tillægsautorisationer. Fra kommunal side har det derfor længe været erkendt, at systemet er upraktisk og administrativt belastende, og såvel Kommunernes Landsforening som Københavns og Frederiksberg kommuner er nu gået ind for indførelsen af landsdækkende autorisationer udstedt gennem et centralt statsorgan i overensstemmelse med det foreliggende lovforslag. Også de autoriserede mestres organisationer har over for ministeriet for offentlige arbejder fremsat ønske om en centralt styret autorisationsordning og har erklæret sig enige i principperne i lovforslaget.

Det må imidlertid understreges, at den nære kontakt mellem de kommunale myndigheder, forsyningsværker m. m. og de enkelte mestre er af største betydning for effektiviteten af autorisationsordningen, og et nyt system med landsdækkende autorisationer bør derfor ikke bevirke nogen forringelse af den indflydelse, kommunerne har med hensyn til kontrol og tilsyn som ejere af kommunale værker eller som bygningsmyndigheder. Dette vigtige hensyn er tilgodeset ved lovforslaget, hvorefter den statslige myndighed, der skal udstede autorisationerne, i overvejende grad kommer til at udføre rent administrative funktioner. Derfor er det også foreslået, at ministeren skal forhandle med kommunerne om udfærdigelse af bestemmelser om sikkerhedsstillelse, vilkår for autorisationer samt instrukser for autoriserede mestre.

Efter den gældende lov kan en kommune tilbagekalde en autorisation, såfremt en mester har udvist grov eller gentagen forsømmelighed ved udførelse af installationsarbejder

[Ministeren for offentlige arbejder]

eller overtrædelser af ordensmæssige forskrifter. Sådanne tilbagekaldelser forekommer kun sjældent, men under en ny ordning med landsdækkende autorisationer kan det ikke overlades til en enkelt kommunes afgørelse, om en mester skal miste retten til at udføre arbejder i hele landet. Den statslige myndighed, der skal stå for autorisationsudstedelsen, vil imidlertid ikke have den sagkundskab, der kræves for at tage stilling til sådanne spørgsmål, og det foreslås derfor, at frakendelse af autorisationer skal ske ved et uafhængigt nævn med en dommer som formand. I almindelighed må man ganske vist nære betænkelighed ved at overlade beføjelser til et uafhængigt nævn, fordi den ansvarlige minister derved giver afkald på et middel til at påvirke udviklingen på et område, samtidig med at nævnet gennem sin praksis kan komme til at påvirke udviklingen i en anden retning end den, som ministeren ønsker, eller som folketingsret har forudsat ved tilblivelsen af den pågældende lov. Det har imidlertid aldrig været hensigten med lovgivningen på dette område, at udviklingen skulle præges gennem autorisationsudstedelsen, idet autorisationerne som nævnt skal gives til enhver, der opfylder eksamenskravene, uden antalsbegrænsning, og uden at de udstedende myndigheder skal skønne over ansørgernes kvalifikationer. På denne baggrund finder jeg det ikke betænkeligt at overlade afgørelsen af spørgsmålet om tilbagekaldelse af autorisationer til et uafhængigt, sagkyndigt nævn med en dommer som formand. Denne fremgangsmåde kendes fra anden lovgivning og må antages at svare til de nutidige krav om betryggende procedure, når det drejer sig om et så alvorligt indgreb som at fratage folk grundlaget for deres erhvervsudøvelse.

Som det vil ses af forslaget og bemærkningerne, vil den nye autorisationsordning betyde en lettelse for de autoriserede mestre, men der vil i øvrigt ikke ske væsentlige ændringer i deres forhold. Hidtil har hver enkelt mester skullet stille en sikkerhed over for hver kommune, hvor han har autorisation. Når autorisationerne bliver landsdækkende, må beløbet fastsættes med henblik på den situation, at flere kommuner samtidig er nødt til at trække på sikkerheden. Mestrenes organisationer skal efter forslaget deltage i forhandlingen om beløbsstørrelsen og de øvrige spørgsmål i forbindelse med sikkerhedsstillelsen.

En stor del af de mestre, der driver virksomhed i dag, opfylder ikke den gældende lovs betingelser for at få autorisation, idet de ikke har bestået de godkendte prøver. Ved loven fra 1962 indførtes en overgangsordning, således at de mestre, der på det tidspunkt allerede var etableret, kunne fortsætte deres virksomhed i samme omfang som hidtil, men de kunne ikke få tillægsautorisation til at udføre arbejder i kommuner, hvor de ikke havde virket før 1962. For disse mestre betyder lovforslaget ingen realitetsændring, idet deres nuværende autorisationer forbliver gældende, men stadig begrænset til det geografiske område, der gælder for hver især.

Med disse ord, og idet jeg i øvrigt henviser til bemærkningerne til lovforslaget, tillader jeg mig at anbefale forslaget til velvillig behandling.

Den første sag på dagsordenen var:

1) *Forhandling om indenrigsministerens redegørelse af 23. november 1977:*

Redegørelse om kommunalt nærdemokrati.
(Redegørelse nr. V. Anmeldt 23/11 77. Redegørelsen givet 23/11 77. Anmodning om forhandling 23/11 77).

Forhandling

K. J. Mortensen (S):

Vi får nu en tiltrængt debat om den betænkning om kommunalt demokrati, der blev afgivet i foråret. Den lader dog ikke til at have den store interesse, må man indrømme, når man ser på salen.

Når det er rigtigt at drøfte denne sag, skyldes det bl. a., at vi skal passe på, at kravet om nærdemokrati ikke bliver et slagord for personer og grupper, som ikke ønsker at deltage i det almindelige demokratiske, parlamentariske system ved udvælgelsen af de folkevalgte til de besluttede organer i kommuner og amtskommuner.

Man kan spørge, hvad demokrati er. Den bedste definition findes vel nok i en udtalelse af Hal Koch, som jeg tror blev fremsat i 1945. Hal Koch sagde: »Demokrati lader sig ikke indeslutte i en formel, det er en livsform«.

Demokratiet er i stadig udvikling, både gennem lovgivning og gennem initiativer i